

Områdesnämnden för humanvetenskap

Elisabeth Wåghäll Nivre
Vicerektor

Socialdepartementet
Regeringskansliet

Handläggare:
Karolina Alveryd

Yttrande över remiss: Träffsäkert (SOU 2021:101)

Områdesnämnden för humanvetenskap har ombetts att till Socialdepartementet inkomma med synpunkter på remiss av betänkandet *Träffsäkert (SOU 2021:101)*. Betänkandet har remitterats till Juridiska fakulteten och Samhällsvetenskapliga fakulteten. Synpunkter har inkommit från Juridiska fakulteten och redovisas i bifogad bilaga, som utgör områdesnämndens svar.

Elisabeth Wåghäll Nivre

Karolina Alveryd

Juridiska fakultetskansliet

Områdesnämnden för humanvetenskap

Remiss: Träffsäkert (SOU 2021:101)

Sammanfattning

Juridiska fakultetsnämnden välkomnar i huvudsak de förslag som lämnas i betänkandets volym 1 men har vissa synpunkter på hur författningsförslaget formulerats avseende ändring av bostadsbidrag när felaktiga inkomstuppgifter legat till grund för beslut. Betänkandets volym 2 innehåller inga specifika författningsförslag. Juridiska fakultetsnämnden lämnar därför inte synpunkter på de förslag om ett nytt bostads- och familjestöd (Bofast) och statlig underhållsreglering som lämnas i volym 2 utan förutsätter att, för det fall förslagen leder till författningsförslag, dessa blir föremål för sedvanlig remissbehandling.

Kommentarer avseende volym 1

Övergripande synpunkter

Utredningens problembeskrivning avseende de risker som dagens reglering för med sig gällande framför allt dålig träffsäkerhet och skuldsättning har påtalats och lyfts tidigare och Juridiska fakultetsnämnden välkomnar därför i huvudsak de förslag som lämnas i volym 1. Det bör dock poängteras att betänkandets författningsförslag är komplicerade. Med tanke på att de föreslås införas i en redan krånglig rättslig reglering är konsekvenserna av förslagen därför i viss mån svåra att överblicka. Det framgår inte av betänkandet om andra alternativa lösningar på de problem som identifierats har övervägts. Inte heller diskuteras hur de förslagna ändringarna i socialförsäkringsbalken förhåller sig till de detaljerade förslag om ett nytt bostads- och familjestöd (Bofast) och statlig underhållsreglering som lämnas i betänkandes volym 2.

Ändring av bostadsbidrag om felaktiga inkomstuppgifter legat till grund för beslut

Utredningen föreslår att Försäkringskassan ska göra efterkontroller avseende bostadsbidraget i samband med att Skatteverket beslutat om slutlig skatt. Om det i ett beslut om slutlig skatt, i en ny eller ändrad arbetsgivardeklaration eller beslut om studiemedel framkommer uppgifter om att den enskildes inkomst som legat till grund för beslutet om bostadsbidrag varit felaktig ska beslutet kunna ändras. I avsnitt 8.7 framgår att ett beslut ska kunna ändras om det belopp som tidigare bestämts *väsentligt* skiljer sig från det som de nya uppgifterna visar. Även i betänkandets sammanfattning anges att endast väsentliga skillnader ska föranleda ändringar i efterhand. Detta framgår dock inte av författningsförslaget (se förslag till ändring av 98 kap. 9 § socialförsäkringsbalken). En

del av problematiken med både underutnyttjande av bostadsbidrag samt skuldsättning på grund av felaktigt utbetalda bostadsbidrag beror på dagens utformning där bostadsbidraget bestäms slutligt i samband med beslut om slutlig skatt. För att minska risken för att sådana problem kvarstår, samt för att tillgodose grundläggande rättssäkerhetskrav på förutsebar rättstillämpning, bör det tydliggöras i vilka fall Försäkringskassan i efterhand ska ändra ett beslut om bostadsbidrag.

Kommentarer avseende volym 2

Betänkandets volym 2, Ett nytt bostads- och familjestöd (Bofast) och statlig underhållsreglering, innehåller inga specifika författningsförslag. Juridiska fakultetsnämnden vill med anledning av detta påtala att de förslag och bedömningar som lämnas i volym 2 är svåra att remissbehandla. Det är oklart hur förslagen ska operationaliseras rättsligt. Eventuella författningsförslag som betänkandet i denna del kommer att leda till bör därmed bli föremål för sedvanlig remissbehandling när sådana författningsförslag formulerats. En mer övergripande reflektion om förslagen som läggs fram avseende statlig underhållsreglering som föreslås ersätta underhållsstödet är att dessa till stor del tar avstamp i en modell från 7 kap. föräldrabalken. Föräldrabalkens regler om underhållsbidrag har inte genomgått några mer omfattande ändringar sedan 1970-talet och har inte heller utvärderats på något fördjupat sätt. Det kan därför ifrågasättas om det är en lämplig modell att införa. Vi noterar att det vid Stockholms universitet, Sociologiska institutionen, pågår forskning inom ramen för projektet *Splittrad barnrätt – konsekvenser av motstridiga regler om barns försörjning* Forte 2019-00534. Kunskapen som produceras i detta projekt kan vara av stor vikt att ta del av i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jessika van der Sluijs. Yttrandet har beretts av professor Pernilla Leviner och forskarstuderande Tim Holappa. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Yttrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jessika van der Sluijs

Karolina Alveryd